

Van : *Adviescommissie Familie- en Jeugdrecht*
 Datum : *3 augustus 2015*
 Betreft : **Besluit op de jeugdverblijven**

SAMENVATTING

Conclusie

In het licht van de toenemende aandacht van de overheid voor veiligheid en welzijn van kinderen (zowel in het algemeen als specifiek voor kinderen in residentiele instellingen en/of pleegzorg) en artikel 20 IVRK is de commissie (ook) positief over het Ontwerpbesluit op de jeugdverblijven.

Kernpunten

- expliciet benoemen van art. 20 IVRK in de nota van toelichting;
- toevoegen aan artikel 6 lid 1 onder d: “seksuele intimidatie”.

Advies

De commissie heeft op 26 februari 2014 positief geadviseerd over de Wet op de Jeugdverblijven.

De commissie heeft alstoen de volgende aanbevelingen gedaan:

- expliciet benoemen van art. 20 IVRK in de memorie van toelichting;
- aansluiten bij de regeling “gratis VOG voor vrijwilligers die met minderjarigen werken”.

De commissie heeft kennis genomen van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 3 juli 2014 op de Wet op jeugdverblijven waarin zij heeft opgemerkt dat handhaving van een kwaliteitskader dat niet inhoudelijk is genormeerd, niet mogelijk is alsmede dat inhoudelijke normering op hoofdlijnen op het niveau van een algemene maatregel van bestuur behoort plaats te vinden. Met het Besluit op de jeugdverblijven wordt door de regering tegemoet gekomen aan het advies van de Afdeling (en de wens van de VNG en de GGD-GHOR) en worden de nader ingevulde kwaliteitseisen vastgelegd in een algemeen bindend voorschrift, waarop gemeenten kunnen handhaven. De commissie acht dit positief.

De commissie beveelt evenwel opnieuw aan in de nota van toelichting expliciet te verwijzen naar art. 20 IVRK. Artikel 20 IVRK bepaalt dat een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, het recht heeft op bijzondere bescherming en bijstand van staatwege. De Staten die partij zijn, dienen in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind te waarborgen. Deze zorg kan, onder andere plaatsing in een pleeggezin omvatten, Kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instemming voor kinderzorg. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

De commissie beveelt daarenboven aan, aan artikel 6 lid 1 sub d, toe te voegen het onderwerp “seksuele intimidatie”. In artikel 6 van het besluit op de jeugdverblijven wordt omschreven dat de houder van een jeugdverblijf een beleid voert dat ertoe leidt dat de veiligheid en de gezondheid van de in het jeugdverblijf verblijvende minderjarigen zoveel mogelijk is gewaarborgd. Daartoe neemt de houder in het kwaliteitskader een aantal elementen op. De commissie mist bij deze elementen het onderwerp “seksuele intimidatie en beveelt derhalve aan dit toe te voegen. Ter toelichting geldt het navolgende.

Op 8 oktober 2012 heeft de commissie Samson het rapport “Omringd door zorg, toch niet veilig”, een onderzoek naar seksueel misbruik van door de overheid uit huis geplaatste kinderen van 1945 tot heden, afgerond.

Uit dit onderzoek zijn een aantal belangrijke conclusies naar voren gekomen, te weten:

- Er is altijd sprake geweest van seksueel misbruik in de residentiële jeugdzorg en de pleegzorg. In de residentiële jeugdzorg is het risico ruim 2,5 keer zo hoog als bij de gemiddelde Nederlandse jeugd. Meisjes zijn ruim twee keer zo vaak slachtoffer als jongens, en kinderen met een (licht) verstandelijke beperking lijken drie keer vaker slachtoffer te zijn dan uit huis geplaatste kinderen zonder (licht) verstandelijke beperking.
- Meer dan de helft van de plegers is een leeftijdgenoot, vaak een groepsgenoot. De volwassen daders hebben geen opvallende kenmerken. Verreweg de meeste daders hebben niet bij de aanvang van het werk als groepsleider of pleegouder de intentie om kinderen seksueel te misbruiken. Het is niet waarschijnlijk dat additionele screening seksueel misbruik kan voorkomen.
- De sector is onvoldoende in staat om seksuele problematiek te onderkennen, bespreekbaar te maken en adequaat in te grijpen.

Het rapport van de commissie Samson eindigt als volgt:

“(...)Seksueel misbruik in de residentiële jeugdzorg en de pleegzorg is een complex en een taai probleem, waar geen eenvoudige oplossingen voor zijn. Het vergt een meervoudige aanpak, commitment van iedereen – van ‘hoog tot laag’ – die hierin verantwoordelijkheid draagt. Het vraagt tevens een lange adem van politici en beleidsmakers en een brede maatschappelijke onderkenning dat risico’s bij het werken in de residentiële jeugdzorg en de pleegzorg onontkoombaar zijn. (...)”

Het bovenstaande in onderling verband en in samenhang beschouwd, beveelt de commissie aan, aan artikel 6 lid 1 onder d “seksuele intimidatie” toe te voegen opdat dit onderwerp zal moeten worden uitgewerkt in het kwaliteitskader.